

ОПЕРАТИВНА ІНФОРМАЦІЯ
*(за матеріалами інтернет-версій друкованих ЗМІ
та онлайн-медіа)*

12.06.2025

Зміст:

(натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[Україна молода. – 2025. – 11 черв. Польщі дозволили провести ексгумаційні роботи у Львові. – Здоровило Т.; Укрінформ. – 2025. – 11 черв. Україна дозволила Польщі проводити ексгумаційні роботи у Львові – МКСК. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 11 черв. Ексгумація українських поховань у Польщі розпочнеться не раніше осені – Інститут нацпам'яті РП. – Інф.](#)

Театр

[Українська літературна газета. – 2025. – 12 черв. Міжнародний театральний фестиваль «Мельпомена Таврії» анонсував дати проведення у 2025 році. – Інф.](#)

[Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 11 черв. На сцені театру Франка презентували прем'єру «Арлезіанки» у сучасній інтерпретації. – Резніченко В.](#)

[Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 11 черв. Прем'єра балету «La Fille mal gardée» у Києві: британська класика замість російського репертуару. – Резніченко В.](#)

Візуальні мистецтва

[Village Україна. – 2025. – 11 черв. 20+ виставок червня. – Кіхтенко В.](#)

[Вечірній Київ. – 2025. – 11 черв. «Time and Life»: художник Владислав Шерешевський презентує нову виставку про час, життя і боротьбу. – Асадчева Т.](#)

[Вечірній Київ. – 2025. – 11 черв. Ігор Редкін представить у Києві персональну виставку про давньогрецький міф. – Марків Н.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 11 черв. У Львові розпочався форум архітектури й урбаністики. – Інф.](#)

Кіномистецтво. Кінопрокат

[NV. – 2025. – 11 черв. Вибір гендиректора фестивалю. Сім фільмів, які варто подивитися на 12-му «Чілдрен Кінофесті». – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 11 черв. У Києві відбудеться спецпоказ фільму «Дика любов». – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 11 черв. «Українську рапсодію» Параджанова покажуть у Довженко-Центрі. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 11 черв. У Люксембурзі відбудеться показ українського фільму «Будинок «Слово». Нескінчений роман». – Інф.](#)

Література

[Український тиждень. – 2025. – 11 черв. Юрій Андрухович став фіналістом Нойштадтської премії, «американського Нобеля». – Нестелеєв М.](#)

[Українська літературна газета. – 2025. – 11 черв. У метро Києва, Харкова і Дніпра з'являться плакати з віршами європейських поетів. Серед них – Вікторія Амеліна. – Інф.](#)

[Українська літературна газета. – 2025. – 11 черв. «Кримський Інжир» оголосив шостий конкурс: прийом робіт відкритий до 30 вересня. – Інф.](#)

[Українська літературна газета. – 2025. – 11 черв. Найкращий історичний твір на 100 тисяч гривень: стартував конкурс на здобуття Літературної премії імені Івана Корсака. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 11 черв. У заповіднику «Бабин Яр» відбудеться поетичний вечір Сергія Жадана. – Інф.](#)

Музейна справа

[Укрінформ. – 2025. – 11 черв. До електронних реєстрів для нерухомої спадщини та музейних фондів уже внесено десятки тисяч об'єктів. – Інф.](#)

[Український тиждень. – 2025. – 11 черв. Як і навіщо оцифровують українську культурну спадщину. – Zenchenko O., співзасновниця та артдиректорка Музею вкраденого мистецтва](#)

Охорона культурної спадщини

[Укрінформ. – 2025. – 11 черв. Внутрішня структура Софійського собору не постраждала – Точицький. – Інф.](#)

[Вечірній Київ. – 2025. – 11 черв. У Києві суд повернув місту садибу із середньовічними Вознесенськими печерами, де планувалося будівництво. – Божок С.; Village Україна. – 2025. – 11 черв. Історичну садибу з Вознесенськими печерами повернули у власність міста. – Гриненко В.](#)

Нацменшини. Закордонні українці

[Укрінформ. – 2025. – 12 черв. Українська громада долучилася до Фестивалю культур у Рейк'явіку. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 11 черв. У Белграді відкрили виставку «Обличчя української мрії». – Інф.](#)

Міжнародне співробітництво

[Укрінформ. – 2025. – 12 черв. У Бангкоку провели екскурсію з україномовним](#)

аудіогідом у Музеї Сіам. – Інф.

Загальні питання

Україна молода. – 2025. – 11 черв. Польщі дозволили провести ексгумаційні роботи у Львові. – Здоровило Т.; Укрінформ. – 2025. – 11 черв. Україна дозволила Польщі проводити ексгумаційні роботи у Львові – МКСК. – Інф.

Україна дозволила польській стороні проведення ексгумаційних робіт щодо загиблих у 1939 році польських військовослужбовців, похованих на території колишнього села Збоїська (нині – в межах Львова). Про це 11 червня повідомило Міністерство культури та стратегічних комунікацій. Україна декларує готовність до продовження пошукових та ексгумаційних робіт в межах діяльності Українсько-польської робочої групи з історичних питань. У МКСК нагадали, що першим кроком у цьому процесі стало успішне проведення ексгумаційних робіт на території колишнього села Пужники Тернопільської області. Водночас важливим стало отримання дозволу від польської сторони на проведення Україною пошукових та ексгумаційних робіт в с. Юречкова (Республіка Польща). МКСК наголосило, що прикладом успішної взаємодії України та Польщі є спільна протидія провокаціям. Зокрема, йдеться про засудження акту вандалізму з пам'ятною таблицею на горі Монастир та протидію дезінформаційній атаці щодо фейкових відомостей про нібито скасування українською стороною дозволу на проведення робіт на території колишнього с. Пужники. Докладно:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/189814/>

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4003074-ukraina-dozvolila-polsi-provoditi-eksgumacijni-roboti-u-lvovi-mksk.html>

Укрінформ. – 2025. – 11 черв. Ексгумація українських поховань у Польщі розпочнеться не раніше осені – Інститут нацпам'яті РП. – Інф.

Українська сторона звернулася до Інституту національної пам'яті Польщі щодо проведення ексгумацій українських поховань в селі Юречкова Підкарпатського воєводства. Після усіх погоджень роботи розпочнуться не раніше осені. Про це заявив речник Інституту національної пам'яті Польщі Рафал Леськевич. «Інститут національної пам'яті розпочав роботу з отримання необхідних дозволів та адміністративних рішень для початку цієї роботи. Після їх отримання, а також після узгодження організаційних питань з українською стороною, можна буде разом розпочати роботу», – зазначив Рафал Леськевич. Він додав, що ці роботи будуть профінансовані українською стороною. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4003172-eksgumacia-ukrainskih-pohovan-u-polsi-rozpocnetsa-ne-ranise-oseni-institut-nacpamati-rp.html>

Театр

Українська літературна газета. – 2025. – 12 черв. Міжнародний театральний фестиваль «Мельпомена Таврії» анонсував дати проведення у 2025 році. – Інф.

XXVII Міжнародний театральний фестиваль «Мельпомена Таврії» цього року планують провести з 12 по 20 вересня. Про це повідомили на сторінці фестивалю у Фейсбуці. «Мельпомена Таврії» запланована у трьох форматах: Херсон: камерні покази в укриттях та локаціях, адаптованих до наявних умов; Миколаїв: вистави малих та великих форматів для жителів Миколаєва та ВПО; вистава вдома. Останній формат передбачає показ вистави в рамках фестивалю на своїй сцені. Докладно:

<https://litgazeta.com.ua/podiji-literaturi/mizhnarodnyj-teatralnyj-festyval-melpomena-tavrii-anonsuvav-daty-provedennia-u-2025-rotsi/>

Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 11 черв. На сцені театру Франка презентували прем'єру «Арлезіанки» у сучасній інтерпретації. – Резніченко В.

У Національному академічному драматичному театрі імені Івана Франка відбулася прем'єра вистави «Арлезіанка» за мотивами однойменної п'єси Альфонса Доде. Режисер Дмитро Богомазов, який створив сценічну редакцію, переніс класичну історію кохання та драми у нові реалії: дії розгортаються не у Франції, а на ранчо в американському Арканзасі. У постановці задіяні Олексій Богданович, Олег Стальчук, Віктор Жданов, Олександр Ярема, Ксенія Баша, Віталій Ажнов, Іван Довженко, Марина Кошкіна, Кароліна Мруга, Роман Ясіновський, Дмитро Рибалевський, Людмила Смородіна, Олена Хохлаткіна та ін. Художнє оформлення вистави здійснив Петро Богомазов, художник по костюмах – Тетяна Овсійчук. Докладно:

<https://zn.ua/ukr/CULTURE/na-stseni-teatru-franka-prezentovali-premjeru-arlezianki-u-suchasnij-interpretatsiji.html>

Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 11 черв. Прем'єра балету «La Fille mal gardée» у Києві: британська класика замість російського репертуару. – Резніченко В.

У Києві на сцені Національної опери України відбулася прем'єра вистави «La Fille mal gardée» («Норовлива донька»), що увійде до постійного репертуару театру щонайменше на п'ять років. Балет знаменує собою символічний акт культурної солідарності Великої Британії з Україною й замінить кілька класичних російських балетів, зокрема «Лебедине озеро» та «Лускунчика». Постановка балету стала можливою завдяки благодійному гала-концерту «Dance for Ukraine», який у лютому 2024 року влаштував український танцівник Іван Путров у театрі The London Palladium. До заходу долучилися провідні солісти Королівського балету Великої Британії, світові зірки балету та артисти Національної опери України. Зібрані під час заходу кошти були спрямовані на відновлення балетного репертуару театру в Києві. Хореографія Фредеріка Аштона у версії 1960 року на музику Луї-Жозефа Фердинанда Герольда, оркестровану Джоном Ланчбері, вважається однією з найвідоміших інтерпретацій цього балету у світі. Сценографія створена за ескізами сера

Оскара Ланкастера, а балетмейстером-постановником у Києві виступив Жан Крістоф Лесаж. Реалізація проєкту стала можливою завдяки підтримці Івана Путрова, фонду Inspiration in Motion, а також правовласника балету Жана-П'єра Гаскета, The Frederick Ashton Foundation, Михайла Баришнікова та ін. Жан-П'єр Гаскет, власник прав на балет, відмовився від гонорару на користь українських артистів. Докладно:

<https://zn.ua/ukr/CULTURE/premjera-baletu-la-fille-mal-garde-u-kijevi-britanska-klasika-zamist-rosijskoho-repertuaru.html>

Візуальні мистецтва

Village Україна. – 2025. – 11 черв. 20+ виставок червня. – Кіхтенко В.

Видання зібрало добірку виставок, які варто відвідати в червні. Це «БЖ – Арт: на правах спільноти» у Київській картинній галереї (до 10 серпня); «Бентежні роки. Митці з України в École de Paris» у Музеї Ханенків (до 14 вересня); виставка Ігоря Яновича «Подорож» | «Жести» в YA Gallery (до 20 липня (в Києві); до 31 серпня (у Львові)); легковажні портрети в Excel Олексія Сая на виставці «Посміхайся» у Voloshyn Gallery (13 липня); виставка «Форма неосязності Людмили Мешкової» в Українському Домі (до 29 червня); виставка Сергія Собакаря «Вправи в тилу» у The Naked Room (до 19 червня); виставка художників Габрієли Булішової й Марка Айзека «Ландшафт нашої пам'яті» у Малій галереї Мистецького Арсеналу (до 15 червня); групова виставка «Погляд крізь реальність» у галереї мистецтв «Лавра» (з 10 червня орієнтовно два місяці); «Український авангард. Еволюція. Поповнення колекції 4.0» у Музеї авангарду (до 20 липня); виставка Діани Халілової «Джан Джейран» у The Stein Studio (до 29 червня); виставка Владислава Шерешевського «Time and Life» у ЦСМ «Білий світ» (до 29 червня); виставка «Технологія», на якій серед іншого, представлено роботу Олега Тістола «Щорс. Тюнінг», у Imagine Point (до 14 червня); виставка «ІМБAlance» у Довженко-Центрі (з 12 до 29 червня); групова виставка «Місто сили» у галереї Avangarden і Kooperativ (до 6 липня); «На фестивали до Києва. Смачна історія крізь віки» у Музеї історії Києва (з 11 червня до 20 липня); виставка Миколи Кривенка «Хвилі» у галереї Mistrika; виставка «Пульс» у Squat 17b (з 11 червня до 4 липня); виставка Віктора Горяєва «Око в лабіринті» у галереї Portal 11 (до 29 червня); «Мистецькі рефлексії львівської школи живопису» у галереї «Ню арт» (до 26 липня); «Під небом Києва» у Музеї української діаспори (до 22 червня); виставка «Бурлюк. Символи» у Vakulenko Art Consulting (з 11 червня до 27 липня); групова виставка «Селекція цінностей» у Voitok Gallery (до 6 липня). Докладно:

<https://www.village.com.ua/village/culture/art/363655-20-vistavok-chervnya>

Вечірній Київ. – 2025. – 11 черв. «Time and Life»: художник Владислав Шерешевський презентує нову виставку про час, життя і боротьбу. – Асадчева Т.

У ЦСМ «Білий Світ» відкрилася персональна виставка Владислава Шерешевського «Time and Life», яка працюватиме до 29 червня. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/113584/>

Вечірній Київ. – 2025. – 11 черв. Ігор Редкін представить у Києві персональну виставку про давньогрецький міф. – Марків Н.

У Києві презентують арт-проект «Леда та Лебідь. Занепалий Янгол», що пропонує новий погляд на давньогрецьку легенду про Леду та Лебедя. Художник Ігор Редкін переосмислив цей міф у своїх роботах. Проект демонструє, як давні події перегукуються з жорстокими викликами сьогодення, трансформуючись у мистецтві. Відкриття арт-проекту відбудеться 16 червня у галереї «Митець» НСХУ. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/113578/>

Укрінформ. – 2025. – 11 черв. У Львові розпочався форум архітектури й урбаністики. – Інф.

У Львові 11 червня розпочався найбільший в Україні форум у сфері архітектури й урбаністики, який зібрав понад 1300 учасників та 80 спікерів. У Львівській міській раді зазначили, що впродовж трьох днів досліджуватимуть комплексні підходи до міського планування і розвитку та обговорюватимуть, як впроваджувати сучасні глобальні практики для розвитку українських міст, враховуючи традиції та минуле. За словами головного архітектора Львова та програмного директора форуму Антона Коломєйцева, головна тема форуму «Будуємо тяглість». Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4003237-u-lvovi-rozpocavsya-forum-arhitekturi-j-urbanistiki.html>

Кіномистецтво. Кінопрокат

NV. –2025. – 11 черв. Вибір гендиректора фестивалю. Сім фільмів, які варто подивитися на 12-му «Чілдрен Кінофесті». – Інф.

13–22 червня в 12-ти містах України відбудеться 12-й «Чілдрен Кінофест» – український кінофестиваль для дітей і підлітків. В рамках фестивалю будуть доступні фільми для офлайн та онлайн переглядів. Генеральний директор «Чілдерн Кінофесту» Денис Іванов розповів, які фільми рекомендує до перегляду. Це «Стрибок у часі» (Іспанія); «Мая, дай мені назву» (Франція, Канада); «Ларс. LOL» (Норвегія); «Востанне, коли ми були дітьми» (Італія); «Динозаврик» (Чехія, Польща, Словаччина); «Найцінніший вантаж» (Франція, Бельгія); «Пеппі Довгапанчоха» (Швеція, Німеччина). Докладно:

<https://nv.ua/ukr/kultura/12-y-children-kinofest-shcho-podivitisya-na-festivali-poradi-gendirektora-denisa-ivanova-50521191.html>

Укрінформ. – 2025. – 11 черв. У Києві відбудеться спецпоказ фільму «Дика любов». – Інф.

У кінотеатрі «Жовтень» 15 червня відбудеться спеціальний показ фільму Віллена Новака «Дика любов», в якому візьме участь кінознавець і керівник науково-програмного відділу Довженко-Центру Станіслав Битюцький. Це любовна історія, розказана в атмосфері перших років Незалежності – часів

вільного ринку, свободи від цензури, відкритих кордонів тощо. Разом з тим, це непересічний портрет української столиці. «Дика любов» стала лідером прокату 1994 року. А за три роки Віллен Новак зафільмує ще один касовий хіт, мелодраму «Принцеса на бобах», та стане ледь не найуспішнішим українським режисером десятиріччя. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4003056-u-kievi-vidbudetsa-specpokaz-filmu-dika-lubov.html>

Укрінформ. – 2025. – 11 черв. «Українську рапсодію» Параджанова покажуть у Довженко-Центрі. – Інф.

У Довженко-Центрі у Києві 18 червня відбудеться ретроспектива фільму Сергія Параджанова «Українська рапсодія». Стрічку 1961 року представить кінознавиця Яна Дудко. Це буде вже другий фільм режисера у ретроспективі, ще ближчий у часі до «Тіней забутих предків», знятих у 1964 році. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4003099-ukrainsku-rapsodiu-paradzanova-pokazut-u-dovzenkocentri.html>

Укрінформ. – 2025. – 11 черв. У Люксембурзі відбудеться показ українського фільму «Будинок «Слово». Нескінчений роман». – Інф.

У Люксембурзі 11 червня відбудеться показ стрічки режисера Тараса Томенка «Будинок «Слово». Нескінчений роман», повідомляє у Фейсбуці Державне агентство з питань кіно. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4003032-u-luksemburzi-vidbudetsa-pokaz-ukrainskogo-filmu-budinok-slovo-neskincenij-roman.html>

Література

Український тиждень. – 2025. – 11 черв. Юрій Андрухович став фіналістом Нойштадтської премії, «американського Нобеля». – Нестелєєв М.

World Literature Today, відзначений нагородами журнал про міжнародну літературу та культуру Університету Оклахоми, оголосив фіналістів на здобуття Міжнародної літературної премії імені Нойштадта 2026 року. Цю нагороду присуджують за значний внесок у світову літературу і вважають своєрідним орієнтиром для Нобелівської премії. Номінантами на здобуття Нойштадтської премії 2026 року, стали, серед іншого, Юрій Андрухович з поетичною збіркою «Зміна декорацій». Дев'ять членів журі Нойштадта обрали фіналістів; і вони зустрінуться, щоб обрати переможця на Нойштадтському літературному фестивалі 2025 року, запланованому на 20–22 жовтня. Літературний фестиваль проводиться виданням World Literature Today та Університетом Оклахоми. Премія Нойштадта – це перша міжнародна літературна нагорода такого масштабу, що виникла в США, і одна з небагатьох міжнародних премій, що однаково можуть бути присуджені поетам, романістам, сценаристам і драматургам. З 1970 року її присуджують щодва роки живому письменнику на знак визнання значного доробку. Докладно:

<https://tyzhden.ua/iurij-andruxovych-stav-finalistom-nojshtadtskoi-premii-amerykansko-ho-nobelia/>

Українська літературна газета. – 2025. – 11 черв. У метро Києва, Харкова і Дніпра з'являться плакати з віршами європейських поетів. Серед них – Вікторія Амеліна. – Інф.

У межах проекту «Вірші в метро», ініційованого Польським інститутом у Києві, у метрополітенах Києва, Харкова та Дніпра демонструватимуть плакати з поезією європейських авторів. Про це йдеться на сайті Польського інституту. Цього року проект «Вірші в метро» об'єднав поезію авторів з Австрії, Іспанії, Литви, Нідерландів, Німеччини, Польщі, Угорщини та Чехії. Усі вірші перекладено українською мовою, а порушені у них теми, на думку організаторів, є актуальними для демократичних суспільств. Для добірки, зокрема, було обрано вірш української письменниці та волонтерки Вікторії Амеліної, яка загинула у 2023 році внаслідок російського обстрілу Краматорська. Проект ініціював Польський інститут у Києві у співпраці з українським кластером EUNIC з нагоди головування Польщі у Раді Європейського Союзу. Його можна побачити можна впродовж червня. Учасники проекту «Вірші в метро – 2025»: українська письменниця Вікторія Амеліна, польський поет Богдан Задура, австрійський письменник Петер Пауль Віплінер, іспанський поет Вісенте Алейксандре-і-Мерло, литовський письменник і перекладач Марюс Бурокас, нідерландсько-українська письменниця та сценаристка Ліза Віда, одна з найяскравіших представниць німецькомовної поезії Буковини ХХ століття Роза Ауслендер, угорський поет, письменник та революційний діяч Шандор Петефі, письменниця, поетка, перекладачка Марія Ілляшенко, яка з 1992 року мешкає у Чехії. Докладно:

<https://litgazeta.com.ua/news/u-metro-kyieva-kharkova-i-dnipra-z-iavliatsia-plakaty-z-virshamy-ievropejskykh-poetiv-sered-nykh-viktoriia-amelina/>

Українська літературна газета. – 2025. – 11 черв. «Кримський Інжир» оголосив шостий конкурс: прийом робіт відкритий до 30 вересня. – Інф.

Літературний проект «Кримський Інжир» / «Qırım incirgi» оголосив старт шостого щорічного конкурсу для авторів, які пишуть українською та кримськотатарською мовами. Прийом робіт триватиме до 30 вересня. Конкурс надає платформу як для визнаних, так і для нових авторів з України, тимчасово окупованих територій, у тому числі Криму, а також з діаспори. У 2025 році учасники зможуть подати роботи у восьми номінаціях: проза про Крим українською мовою; проза кримськотатарською мовою (без тематичних обмежень); есеїстика про Крим (українська або кримськотатарська мови); поезія про Крим українською мовою; поезія кримськотатарською мовою (без тематичних обмежень); дитяча література (українською мовою – про Крим, кримськотатарською – без обмежень); художній переклад з української на кримськотатарську; художній переклад з кримськотатарської на українську. Оцінювати роботи буде журі, до якого увійшли: Алім Алієв, Анастасія Левкова, Іван Андрусак, Катерина Калитко, Андрій Курков, Бекір Мамутов, Майє Сафет, Мамуре Чабанова. Докладно:

<https://litgazeta.com.ua/news/krymskyj-inzhyr-oholosyv-shostyj-konkurs-pryjom-robit-vidkrytyj-do-30-veresnia/>

Українська літературна газета. – 2025. – 11 черв. Найкращий історичний твір на 100 тисяч гривень: стартував конкурс на здобуття Літературної премії імені Івана Корсака. – Інф.

З 1 червня розпочався прийом заявок на здобуття Літературної премії імені Івана Корсака. Премію заснувала родина Івана Корсака спільно з видавництвом «Ярославів Вал» у 2018 році на пошану відомого письменника та з метою популяризації історичної прози. Цього року нагороду вручать уже увосьме. Заявки на здобуття премії приймають до 25 серпня. Докладно про умови подання на премію:

<https://litgazeta.com.ua/news/najkrashchij-istorychnyj-tvir-na-100-tysiach-hryven-startuvav-konkurs-na-zdobuttia-literaturnoi-premii-imeni-ivana-korsaka/>

Укрінформ. – 2025. – 11 черв. У заповіднику «Бабин Яр» відбудеться поетичний вечір Сергія Жадана. – Інф.

У Києві в Національному історико-меморіальному заповіднику «Бабин Яр» 17 червня відбудеться поетичний вечір Сергія Жадана «МАК І ПАМ'ЯТЬ». Про це у Телеграмі повідомляє МКСК. У програмі – читання віршів, тиша для роздумів і збір коштів на підтримку бригади Національної гвардії України «Хартія». Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4003073-u-zapovidniku-babin-ar-vidbudetsa-poeticnij-vecir-sergia-zadana.html>

Музейна справа

Укрінформ. – 2025. – 11 черв. До електронних реєстрів для нерухомої спадщини та музейних фондів уже внесено десятки тисяч об'єктів. – Інф.

До єдиних електронних реєстрів для нерухомої спадщини та музейних фондів уже внесено десятки тисяч об'єктів. Про це йшлося під час форуму Europeana 2025 Policy Forum, до якого в режимі онлайн долучилася заступник міністра культури та стратегічних комунікацій України з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації Анастасія Бондар. «Оцифрування спадщини в умовах війни – це не лише збереження пам'яті, а й форма культурного спротиву. Це спосіб захистити ідентичність, не дозволити її стерти», – наголосила Анастасія Бондар. Посадовиця поінформувала, що станом на травень 2025 року внаслідок російської агресії пошкоджено понад 1480 об'єктів культурної спадщини, понад 500 тисяч музейних предметів було евакуйовано, ще 1,7 млн експонатів залишаються на тимчасово окупованих територіях. У МКСК додали, що Europeana 2025 Policy Forum проходив у Варшаві. Захід зібрав понад тисячу учасників із країн Європейського Союзу та за його межами – серед них політики, керівники культурних інституцій, дослідники, фахівці у сфері цифрових технологій і культурної спадщини. Докладно:

Український тиждень. – 2025. – 11 черв. Як і навіщо оцифровують українську культурну спадщину. – Зенченко О., співзасновниця та артдиректорка Музею вкраденого мистецтва

«Держава неможлива без існування та розвитку власної національної культури. Розуміючи це, Росія як країна-агресор робить усе, щоб стерти культурну ідентичність України з мапи світу... За кордоном рух до цифровізації культурної спадщини розпочався ще на початку ХХІ століття. 2008 року запустили платформу Europeana, яка є найбільшим цифровим зібранням Європейського Союзу. Станом на початок 2025 року на платформі зберігаються книги, картини, фільми, музейні предмети та архівні записи з понад 2000 європейських культурних інституцій. Що ж в Україні? Згідно з Положенням про Музейний фонд України вся документація в державних та комунальних музеях ведеться виключно на папері. Можливість вести облік та бази даних в електронному форматі з'явилась 2016 року, проте рішення про це ухвалює безпосередньо керівник конкретного музею. Ця можливість не звільняє від паперового обліку. Відповідно, диджиталізація об'єктів як така залежить виключно від ініціативності керівників конкретних установ і стає додатковою роботою для команд державних та комунальних музеїв, які працюють в умовах недостатнього фінансування. Скільки об'єктів було викрадено чи знищено з початком повномасштабного вторгнення? Точної кількості ми вже не дізнаємося, тому що паперова документація знищена або до неї немає доступу. Трохи краща ситуація з нерухомими об'єктами культурної спадщини, бо кількість таких об'єктів значно менша, і для них є спеціальні охоронні реєстри. До початку повномасштабного вторгнення з'явилися локальні вдалі приклади диджиталізації конкретних колекцій конкретних музеїв. Здебільшого це установи з національним статусом, що мають більше ресурсів та краще фінансування для оцифрування колекцій. Гарним прикладом є цифрова колекція Рівненського обласного краєзнавчого музею... Щоби протистояти окупаційній державній політиці країни-агресора, нам необхідна якісна диджиталізація культурної спадщини. Причому йдеться не лише про прифронтові регіони. Ми неодноразово бачили прицільні удари по історичному центру Одеси, національних пам'ятках Харкова та музею Шухевича на Львівщині. 22 листопада 2024 року Міністерство культури та стратегічних комунікацій презентувало реєстр Музейного фонду України. Його розробила громадська організація «Музей» спільно з Міністерством культури та стратегічних комунікацій та за підтримки міжнародних партнерів. Публічна частина реєстру вже доступна на вебпорталі. Реєстр передбачає обов'язкове внесення облікових даних, а от прикріплення фотографій, сканів чи 3D-моделей об'єктів культурної спадщини лишається на розсуд самих музеїв. Основна мета реєстру – цифровізувати облік культурної спадщини. Якщо Кабінет Міністрів України затвердить Положення про цей реєстр, музеї зможуть перейти до єдиного реєстру з обліковою інформацією про всі об'єкти з фондів. Та поки що

немає ні інформації щодо часу затвердження Положення, ні вимог щодо формату та вигляду інформації в реєстрі. Оцифрування колекцій покладене на кожен окремий музей, а всі цифрові копії – за наявності – завантажуються самими музейними працівниками. Музейні установи, архіви та бібліотеки по-різному підходять до диджиталізації культурної спадщини. Наприклад, Національна бібліотека ім. Вернадського має власний відділ оцифрування, що конвертує великі масиви стародруків, рідкісних та унікальних видань. Існує низка організацій, які залучають до диджиталізації. Уже згадана ГО «Музей» здійснює оцифрування колекцій, створення 3D-турів, мапінг та надає інші цифрові послуги. Серед доробку організації – оцифровані моделі трипільського храму та Вознесенської церкви, колекції опішнянської кераміки та національного святкового одягу XIX–XX століть. Львівська компанія Skeiron створила імерсивну платформу «Музей у 3D», яка налічує 26 віртуальних турів музеями Галичини. Флагманський проєкт Skeiron – #save ukrainian heritage – передбачає лазерне сканування архітектурних пам'яток. Уже відсканували 60 об'єктів в Україні. Окрім залучення зовнішніх організацій, українські музеї самостійно можуть отримати гранти навчання спеціалістів та на придбання техніки для оцифрування... Окрім оцифрування, важливими є систематизація та експонування оцифрованих копій. Для цього, зокрема, існують цифрові простори на відкритих метавсесвіт-платформах. Наприклад, «Музей вкраденого мистецтва» – простір з експозицією цифрових копій українських пам'яток, які під час повномасштабного вторгнення незаконно вивезла чи знищила Росія. Перша віртуальна галерея Музею присвячена Маріуполю та окрім відтворених об'єктів, має фото- та відеодокази воєнних злочинів РФ проти української культури. Для цифровізації важливим є доступ науковців та дослідників, зокрема закордонних, до оцифрованих об'єктів. У тестовому режимі публічного реєстру Музейного фонду України наразі немає англomовної версії, і нам не відомо, чи вона планується. Також Україна мало представлена на цифровій мапі європейської культурної спадщини, зокрема на порталі Europeana. На цьому порталі немає жодної української державної інституції. З України завантажено трохи більше тисячі об'єктів, більшість із них – громадською організацією «Центр досліджень визвольного руху»... Повномасштабне вторгнення підсилило інтерес до диджиталізації культурної спадщини в Україні. Та це сталося запізно: велику частину музейних фондів вивезли або знищили, і ми вже не зможемо оцифрувати та відновити її...». Докладно:

<https://tyzhden.ua/iak-i-navishcho-otsyfrovuiut-ukrainsku-kulturnu-spadshchynu/>

Охорона культурної спадщини

Укрінформ. – 2025. – 11 черв. Внутрішня структура Софійського собору не постраждала – Точицький. – Інф.

Попередні огляди показали, що внутрішня структура Софії Київської не постраждала. Про це міністр культури та стратегічних комунікацій Микола Точицький сказав у телеєфірі. Він поінформував, що фахівці заповідника «Софія Київська» продовжують оцінку шкоди, завданої російською атакою. За

його словами, для кінцевих висновків потрібно провести хіміко-технологічні дослідження. Після цих робіт буде внесена пропозиція до науково-реставраційної ради, після чого назвуть орієнтовні збитки у грошовому еквіваленті. Очільник МКСК додав, що для оцінки шкоди, яку росіяни завдали Одеській кіностудії, потрібно більше часу. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4003278-vnutrisna-struktura-sofijskogo-soboru-ne-postrazdala-tocickij.html>

Вечірній Київ. – 2025. – 11 черв. У Києві суд повернув місту садибу із середньовічними Вознесенськими печерами, де планувалося будівництво. – Божок С.; Village Україна. – 2025. – 11 черв. Історичну садибу з Вознесенськими печерами повернули у власність міста. – Гриненко В.

Шевченківський районний суд Києва задовольнив позов столичних прокурорів про скасування незаконної реєстрації права власності на садибу, 1898 року, що на вул. Вознесенський узвіз, 25–27. Рішенням суду історичну будівлю, у дворі якої розташовані середньовічні археологічні пам'ятки – Вознесенські печери, повернули у власність міста. Про це повідомив громадський активіст пам'яткоохоронець Дмитро Перов. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/113606/>

<https://www.village.com.ua/village/city/city-news/363685-sadibu-z-vozneseuskimi-pecherami-povernuli-u-vlasnist-mista>

Нацменшини. Закордонні українці

Укрінформ. – 2025. – 12 черв. Українська громада долучилася до Фестивалю культур у Рейк'явіку. – Інф.

Українська громада взяла участь у щорічному Фестивалі культур, що відбувся в столиці Ісландії. Про це повідомив сайт УГКЦ з посиланням на пресслужбу УГКЦ в Ісландії. Українці в Ісландії презентували національні страви, вироби народного мистецтва, вишиванки та картини. Особливу увагу привернули 3D-моделі карти України, м. Харків і скульптура «Батьківщина-Мати», які підготував юний учасник із Харкова. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4003100-ukrainska-gromada-dolucilasa-do-festivalu-kultur-u-rejkaviku.html>

Укрінформ. – 2025. – 11 черв. У Белграді відкрили виставку «Обличчя української мрії». – Інф.

10 червня у столиці Сербії в рамках 4-го Фестивалю мистецтва та прав людини, організованого Центром дослідження культури та суспільних змін «ДАН ТЕАТАР», відбулося відкриття виставки «Обличчя української мрії», на якій представлено колекцію малюнків дітей з України. Про це у Фейсбучі повідомило посольство України в Сербії. Посольство висловило щире подяку організаторам виставки – ГО «Всеукраїнське об'єднання «Патріот», яке реалізувало цю ідею, центру вивчення культури та суспільних змін «ДАН ТЕАТАР», фестивалю «KROKODIL». Відвідати виставку можна до 13 червня. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4002787-u-belgradi-vidkrili-vistavku-oblicca-ukrainskoi-mrii.html>

Міжнародне співробітництво

Укрінформ. – 2025. – 12 черв. У Бангкоку провели екскурсію з україномовним аудіогідом у Музеї Сіам. – Інф.

У Бангкоку відбулася екскурсія української громади до Музею Сіам, учасники якої скористалися україномовним аудіогідом, що вже понад три роки діє у музеї завдяки ініціативі Першої леді України Олени Зеленської та зусиллям посольства України в Таїланді. Про це посольство України в Таїланді повідомило на своїй фейсбук-сторінці. Тимчасовий повірений у справах України в Таїланді Віктор Семенов виступив з промовою, у якій наголосив на важливості культурної дипломатії та популяризації української мови за кордоном. За його словами, аудіогіди українською в музеях світу не лише сприяють пізнанню місцевої культури, а й підтримують національну ідентичність українців за межами Батьківщини, що особливо важливо в умовах війни. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4003064-u-bangkoku-proveli-ekskursiu-z-ukrainomovnim-audiogidom-u-muzei-siam.html>

Випуск підготувала
завідувачка сектору оперативного інформування
та розповсюдження інформації Інформцентру з питань культури та мистецтва;
тел.: 425-23-26
електронна адреса: infocenter@nplu.org
info_nplu@ua.fm